

Äžerif Muhiddin Targan

Onaylayan Administrator
Wednesday, 23 May 2007

BÄ¼yÄ¼k TÄ¼rk ud virtÄ¼Ä¼zÄ¼Ä¼ 1892 yÄ¼lÄ¼nda Ä¼stanbul'da dÄ¼nyaya geldi. BabasÄ¼ son Mekke Emiri ÄžerÄ¼f Ali Haydar PaÄ¼a'dÄ¼r. Bu sebeple kendisi aynÄ¼ zamanda Hz. Muhammed (sav)'in soyundan gelmektedir. HenÄ¼z Ä¼şok kÄ¼Ä¼şÄ¼k yaÄ¼larda ud Ä¼salmaya baÄ¼lamÄ¼Ä¼, on Ä¼Ä¼ş yaÄ¼Ä¼na geldiÄ¼inde ilerlemiÄ¼ farklÄ¼ tekniÄ¼i ve Ä¼slub kendinden sÄ¼z ettirmeye baÄ¼lamÄ¼Ä¼tÄ¼r.

Ä¼ Tahsilini Ä¼stanbul'da Hukuk ve Dar-Ä¼l FÄ¼n'un edebiyat fakÄ¼ltelerinde Ä¼stÄ¼n baÄ¼arÄ¼ ile tamamlamÄ¼Ä¼tÄ¼r.

Ä¼

Ä¼ MÄ¼sikÄ¼ eÄ¼itimine Zekai-zÄ¼de Ahmet Irsoy'dan makam ve usul dersleri alarak, Ali RÄ¼fat Ä¼aÄ¼atay'dan TÄ¼rk MÄ¼sikÄ¼ klasik eserlerini meÄ¼k ederek devam etmiÄ¼, ve kendi gayretleri ile de Ä¼stadlarÄ¼ tarafÄ¼ndan dÄ¼hÄ¼ olarak nitelendirilmiÄ¼tir.

Ä¼ Bu yÄ¼llarda ileride kendisinden ud'da saÄ¼ladÄ¼Ä¼ baÄ¼arÄ¼lardan sÄ¼z ettirdiÄ¼i gibi viyolonsel Ä¼salmaya ve aynÄ¼ dehayÄ¼ bu alanda da gÄ¼stermeye baÄ¼lamÄ¼Ä¼tÄ¼r.

Ä¼

Ä¼ ArtÄ¼k Ud'da ve Viyolonsel'de virtÄ¼Ä¼zÄ¼Ä¼'e yÄ¼kselen ÄžerÄ¼f MuhiddÄ¼n TARGAN bestekarlÄ¼Ä¼'a baÄ¼lamÄ¼Ä¼ 1919 ve 1956 yÄ¼llarÄ¼ arasÄ¼nda halen gÄ¼nÄ¼mÄ¼zde Ä¼salÄ¼nan birÄ¼şok Ä¼arkÄ¼ ve saz eseri formunda eserler bestelemiÄ¼tir. Ä¼estadÄ¼n , geleneksel olan klasik Ä¼slubun dÄ¼Ä¼Ä¼nda Ud'dan Ä¼Ä¼kabilecek tÄ¼m sesleri ritmik ve melodik olarak bestelemesi Ud'a Ä¼şok farklÄ¼ bir bakÄ¼Ä¼ aÄ¼sÄ¼sÄ¼ getirmiÄ¼tir. Bunun sebebi eserlerinin gayet ritmik ve canlÄ¼ olmasÄ¼dÄ¼r.

Ä¼

Ä¼ Ä¼estad , 1924 yÄ¼lÄ¼nda Amerika'ya gitmiÄ¼tir. Amerika yolculuÄ¼u sÄ¼rasÄ¼nda gemide KoÄ¼an Ä¼ocuk isimli son derin Ä¼nemli bir eser bestelemiÄ¼tir. Bu eser ve diÄ¼er eserleri ile Amerika'da sanat camiasÄ¼ tarafÄ¼ndan Ä¼şok beÄ¼eni kazanmÄ¼Ä¼tÄ¼r. 13 Kanunuevvel 1928 yÄ¼lÄ¼nda yirmiye yakÄ¼n Amerikan mÄ¼zik eleÄ¼tirmenlerinin de bulunduÄ¼u meÄ¼hur Town Hall konser salonunda programÄ¼nda Bach,Debussy,Ravel ve Popper gibi bÄ¼yÄ¼k batÄ¼lÄ¼ bestekarlarÄ¼n ve kendi bestelediÄ¼i Ä¼aheserlerinde yer aldÄ¼Ä¼ bir solo konser vermiÄ¼tir. Bu konser sonunda dinleyiciler ve eleÄ¼tirmenler tarafÄ¼ndan bÄ¼yÄ¼k bir beÄ¼eni ile dakikalarca alkÄ¼lanmÄ¼Ä¼tÄ¼r. AmerikanÄ¼n Ä¼nemli gazetelerinden Newyork Times ve Herald Tribune bu konser hakkÄ¼nda "Targan Ä¼imdiye kadar iÄ¼itilmemiÄ¼ bir Ä¼slup ve teknikle muhteÄ¼em bir konser vermiÄ¼tir" baÄ¼lÄ¼Ä¼Ä¼Ä¼ atmÄ¼Ä¼tÄ¼r. YÄ¼llar 24.Ä¼ustos.1954 yÄ¼lÄ¼nda The New Herald Tribune gazetesini mÄ¼zik kÄ¼smÄ¼nda Amerika'nÄ¼n iki Ä¼nlÄ¼ mÄ¼zisyeni ve eleÄ¼tirmeni olan Godousky ve Kreisler ÄžerÄ¼f MuhiddÄ¼n Targan'dan bahsederken aynen Ä¼u ifadeyi kullanmÄ¼Ä¼lardÄ¼r ; "ÄžerÄ¼f MuhiddÄ¼n ud'da , Paganini'nin kemandayıptÄ¼Ä¼ inkÄ¼labÄ¼ yapmÄ¼Ä¼tÄ¼r.."

Ä¼

Ä¼ Ä¼estad bu Ä¼salÄ¼malarÄ¼ ve ses getiren konserleri yaparken yorgunluk nedeni ile rahatsızlandı. 1932 yÄ¼lÄ¼nda Thyroid ameliyatÄ¼ geÄ¼irdi. DoktorlarÄ¼ kendisine uzunca bir mÄ¼ddet iÄ¼sin konser ve Ä¼salÄ¼mayÄ¼ yasakladÄ¼lar. Targan bunun Ä¼zerine Ä¼stanbul'a dÄ¼nmek zorunda kaldÄ¼. 1934 yÄ¼lÄ¼nda Ä¼stanbul FransÄ¼z Tiyatrosunda bir konser verdi. Bu konser yÄ¼llarca konuÄ¼uldu ve hakkÄ¼nda onlarca makale yazÄ¼ldÄ¼.

Ä¼

Ä¼ 1936 yÄ¼lÄ¼nda Irak hÄ¼kÄ¼metinin daveti Ä¼zerine BaÄ¼dat'da Ä¼ark ve garp mÄ¼sikÄ¼sini ihtiva eden konservatuarÄ¼ kurdu. Bu konservatuarÄ¼n baÄ¼kanlÄ¼Ä¼ on iki yÄ¼l boyunca yaptÄ¼. HastalÄ¼Ä¼ devam ettiÄ¼i iÄ¼sin tekrar Ä¼stanbul'a dÄ¼nmek zorunda kaldÄ¼. Burada Äžark ve Garp mÄ¼sikÄ¼si ilmi kurulu baÄ¼kanlÄ¼Ä¼nda bulundu. Ä¼ki yÄ¼l sonrada istifa etti.(!)

Ä¼

Ä¼ 8.Nisan.1950 yÄ¼lÄ¼nda kÄ¼ymetli ses sanatkarÄ¼ Safiye Ayla hanÄ¼mefendi ile evlendi.

Ä¼

Ä¼ ÄžerÄ¼f MuhiddÄ¼n TARGAN'Ä¼n bÄ¼yÄ¼k Ä¼air Mehmed Akif ERSOY ile derin bir arkadaÄ¼lÄ¼Ä¼ vardÄ¼. Hatta Targan Amerika'ya gittiÄ¼inde Mehmed Akif bÄ¼ylesine bÄ¼yÄ¼k bir ustanÄ¼n TÄ¼rkiye'de olamamasÄ¼

Â ve sanatÃ½nÃ½ icra edememesine(!) Ã½zÃ½lmÃ½Ã½ ve Targan'a ithafen su Ã½iri yazmÃ½Ã½tÃ½r ;

Â

Â Ãžarka Davet

Â

Â YanÃ½k ba°rÃ½nda, yÃ½llardÃ½r, kanar mÃ½zrabÃ½n yadÃ½ ,

Â Gel ey biÅšare Ãžark'Ã½n, Ãžark'a kÃ½smÃ½Ã½ evladÃ½.

Â Zaman Ã½ssÃ½z, mekan Ã½ssÃ½z, gÃ½rÃ½nmez kimse meydanda,

Â Gel ey dahi-i gaip, san'atÃ½n pek bikes arkanda .

Â

Â BÃ½tÃ½n cevvinde Ã½lgÃ½n ruhu inler bir derin ye'sin,

Â Bu viran kubbe yÃ½ksek bir figan ister ki ses versin.

Â

Â Zaman artÃ½k senin... Gel de yÃ½kselt Ã½yle bir vaha,

Â Bu Ã½ssÃ½z ÅšÃ½lde haib inliyen binlerce ervaha.

Â

Â Gel ey Peygamber'in fevk-al-beÃ½er fÃ½tratta evladÃ½,

Â UyansÃ½n, gel ki, mÃ½zrabÃ½nla Ãžark'Ã½n dalgÃ½n eb'adÃ½.

Â ÃžerÃ½f MuhiddÃ½n "Hocama" diyerek bazÃ½ eserlerini Mehmed Akif'e ithaf etmiÃ½tir.

Â

Â ÃžerÃ½f MuhiddÃ½n TARGAN bestekarlÃ½Ã½ ve icracÃ½lÃ½Ã½ yanÃ½nda Åšok usta bir ressam idi. Portre ve peysaj ÅšalÃ½malarÃ½ sergilerde gÃ½sterilmiÃ½tir. YaptÃ½Ã½ portleler halen mÃ½zelerde sergilenmektedir.

Â

Â BÃ½yÃ½k sanatÅšÃ½ Åœestad ÃžerÃ½f MuhiddÃ½n TARGAN 13.EylÃ½l.1967 yÃ½lÃ½nda Å•stanbul'da vefat etmiÃ½tir.

Â

Â Åœestad'Ã½n vefatÃ½ndan sonra eserleri, Ã½slubu, tekni°i hatta hayat tarzÃ½ ve kiÃ½ili°i kendinden sonra gelen Ud sanatkarlarÃ½ iÅšin Ã½rnek olmuÃ½tur. Kendinden, icrasÃ½ndan ve eserlerinden etkilenmeyen ud sanatkarÃ½ yoktur.

Â Besteledi°i Temrinler, KoÃ½an Åžocuk , Åžocuk HavasÃ½ , EtÃ½dler , Nihavent Saz Semaisi , DÃ½gah Saz Semaisi , KanatlarÃ½m OlsaydÃ½ , Ferahfeza Saz Semaisi , Irak Saz Semaisi gibi eserlerin herbiri ayrÃ½ ayrÃ½ birer Å½aheserdir. Å–zellikle KoÃ½an Åžocuk isimli saz eseri bÃ½tÃ½n bunlarÃ½n iÅšerisinde ayrÃ½ bir yer taÃ½Ã½r. Å–yle ki bu eseri tam manâ ile icra etmek virtÃ½zÃ½n yarÃ½sÃ½ sayÃ½lÃ½r.

Â

Â AynÃ½ zamanda 1920 yÃ½lÃ½nda yazmaya baÃ½ladÃ½Ã½ birde Ud metodu vardÃ½r.